

ר' עובדיה מברטנורא

אחריו על ידו: עד שיזרק הדם. לעולם יכול לימשך, אפילו אחר שחיטה עד שיזרק הדם. ומודה רבי שמעון דאין נמנין אלא עד שישחט. ואין הלכה כר' שמעון: ד הממנה אחרים על חלקו. אחד מבני חבורה שהמנה אחרים על חלקו, בלא דעת חבורה: רשאין בני חבורה לומר לו. טול את שלך וצא ואכול אתה וחברך, שאין בני חבורה מתרצים להיות כל אלו הדעות בחבורתן. ואית ליה להאי תנא פסח נאכל בבי חבורות: ה זב שראה שתי ראיות. שטמא טומאת ז' ואין טעון קרבן: שוחטין עליו. ואע"פ שלא העריב שמשו. והוא שטבל בשעת השחיטה דהא חזי למיכל לאורתא.

נְמַנִּין על הפסח כל הרוצים להימנות עליו, וכן **וּמוֹשְׁכֵינָא אֶת יְדֵיהֶן מִמֶּנּוּ** - אם רוצים לבטל את מינויים, **עַד שִׁישְׁחוּט** ומשישחט הפסח - אין להימנות ואין לבטל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: יכולים למשוך ידיהם אפילו **עַד שִׁיזְרוֹק עָלָיו אֶת הַדָּם** אך מודה שאין נמנים עליו אלא עד שישחט¹¹⁴:

משנה ד

הַמְּמַנֶּה עִמּוֹ אַחֲרָיִם בְּחֵלְקוֹ בקרבן הפסח, מבלי ליטול רשות משאר בני החבורה, **רְשָׁאִין בְּנֵי חֲבוּרָה לְתַנּוּ לוֹ אֶת הַחֶלֶק שְׁלוֹ** ולומר לו "טול את חלקך וצא אתה ואורחך למקום אחר", **וְהוּא** ואורחיו **אוֹכְלֵי מִשְׁלֹ** בחבורה עצמאית, **וְהֵן** שאר בני החבורה **אוֹכְלֵי מִשְׁלָהֶן**, שהרי למדנו (לעיל ז, יג) שרשאים לאכול פסח אחד בשתי חבורות:

משנה ה

זב¹¹⁵ שְׁרָאָה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת של זיבה, וטמא שבעה ימים ואינו טעון קרבן - **שׁוֹחֲטִין עָלָיו** את הפסח **בְּשִׁבְעֵי** שלו אם חל בערב

ביאורים והרחבות

לאמר **בְּעֶשֶׂר לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁה לְבַיִת אֶבֶת שֶׁה לְבַיִת**. ואם ימַעַט הַבַּיִת מֵהַיּוֹת מִשָּׁה וְלָקַח הוּא וּשְׁכֵנּוֹ הַקָּרֹב אֶל בַּיִתוֹ בְּמִקְסַת נִפְשׁוֹ, אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ תִּכְסּוּ עַל הַשָּׂה. שֶׁה תְּמִים זָכַר בֶּן שָׁנָה יִהְיֶה לָכֶם, מִן הַכֹּפְּשִׁים וּמִן הַעֲזִים תִּקְחוּ. וְהִיָּה לָכֶם לְמִשְׁמַרְתָּ עַד אֲרֻבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַזֶּה וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כֹּל קֵהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֲרָבִים". משנתנו דנה עד מתי מותר לו לאדם להצטרף (להמנות) לחבורה לאכילת קרבן פסח. ואדם שנמנה לחבורה, עד מתי מותר לו להתחרט.

114. בגמרא (פט, א) למדין בשם אביו שמחלוקת תנא קמא ורבי שמעון עד איזה שלב אפשר להימשך מן הפסח, תלויה באופן בו דורשים את הפסוק (שמות יב, ד): "וְאִם יִמַעַט הַבַּיִת מֵהַיּוֹת מִשָּׁה וְלָקַח הוּא וּשְׁכֵנּוֹ הַקָּרֹב אֶל בַּיִתוֹ בְּמִקְסַת נִפְשׁוֹ אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ תִּכְסּוּ עַל הַשָּׂה". תנא קמא דורש - מחייתה דשה, כלומר רק בעוד שהה חי אפשר לחזור ולהתחרט מחבורה הזו, ורבי שמעון דורש - מהוייתה דשה, כלומר כל עוד לא הושלמו בו כל עבודות הקודש, היינו עד שיזרק הדם. אבל להימנות על הפסח, אף רבי שמעון מודה שאין נמנים עליו עד שישחט, שנאמר "בְּמִקְסַת נִפְשׁוֹ", היינו מינוי, ורק אחר כך כתוב "תִּכְסּוּ", כלומר תשחטו, משמע שהמינוי צריך להיות קודם השחיטה.

115. **הַקַּדְמָה**: הרואה ראייה אחת של זוב, הרי הוא כבעל קרי (הזוב האמור בתורה - הוא שכבת זרע הבאה מחלי החללים, שהיא מתקבצת בהם, וכשיוצא הזוב אינו יוצא בקישוי כשכבת זרע, ואין ביציאתו תאוה ולא הנאה, אלא נגרר ויורד כמו בצק של שעורים, דהה כלובן ביצה המוזרת. אבל שכבת זרע -

ר' עובדיה מברטנורא
דדוקא טמא מת שחל שביעי
שלו בי"ד נדחה לפסח שני
אע"ג דחזי למיכל לאורתא,
כדכתיב (במדבר ט) ויהי אנשים
אשר היו טמאים לנפש אדם
ולא יכלו לעשות הפסח ביום
ההוא, ביום ההוא לא היו
יכולים, הא לערב היו יכולים
לאכול בפסח, ונדחו לפסח שני.
אבל שאר טומאות אי חזי
למיכל לאורתא שוחטים עליו
ואע"פ שלא העריב שמשו:
ראה שלש. לא חזי למיכל עד
דמייתי כפרה: שוחטין עליו.
אם חל שמיני שלו בערב פסח
אפילו לא הביא כפרתו. והוא
שנתן קרבנותיו לב"ד: שומרת
יום כנגד יום. הרואה תוך י"א
יום שבין גדה לגדה דבעיא
לספור יום המחרת, שוחטין
עליה ביום הספירה. דכיון
שספרה מקצת היום מותרת
לטבול. ואע"פ שמחוסרת הערב שמש שוחטין עליה: והזבה. שראתה ג' ימים רצופים בתוך י"א
יום וצריכה לספור ז' נקיים ולהביא קרבן, שוחטין עליה בשמיני:

פסח, אחר שטבל אף על פי שלא העריב שמשו. אם
רָאָה שְׁלֹשׁ ראיות של זיבה, שצריך להביא קרבן
ביום השמיני, אין שוחטין עליו בשביעי, שמחוסר
כפרה הוא, אלא **שֹׁחֲטִין עָלָיו בַּשְּׁמִינִי שְׁלֹו** - אם
חל בערב פסח, אם נתן את קרבנותיו לבית דין של
כהנים, שוודאי יקריבו את קרבנו באותו יום.
אשה שראתה דם יום אחד בימי זיבתה, שדינה להיות
שֹׁמֶרֶת יוֹם אחד נקי **כְּנֹגֵד יוֹם** שראתה בו -
שֹׁחֲטִין עָלֶיהָ את הפסח **בַּשְּׁנֵי שְׁלֹה** - אם חל
בערב פסח, שהוא היום שהיא שומרתו בנקיות. אם
רָאָתָה דֵם שְׁנֵי יָמִים רצופים, שדינה לשמור יום
שלישי נקי בלא דם, **שֹׁחֲטִין עָלֶיהָ** את הפסח
בַּשְּׁלִישִׁי שלה, אם חל בערב פסח.
וְהַזְבָּה שראתה דם שלושה ימים רצופים, והיא זבה
גדולה, וצריכה לספור שבעה נקיים ולהביא קרבן
ביום השמיני - **שֹׁחֲטִין עָלֶיהָ** את הפסח **בַּשְּׁמִינִי**
שלה, אם חל בערב פסח:

ביאורים והרחבות

לבנה, קשורה כלובן ביצה שאינה מוזרת ויוצא בקישוי). ראה שתיים (ביום אחד או בשני ימים רצופים)
- הרי זה זב, וצריך ספירת שבעה, וביאת מים חיים, ואינו חייב בקרבן. ראה שלוש ראיות -
הרי זה זב גמור, וחייב גם קרבן, ורק אחר שהביא את קרבנו ביום השמיני לספירתו, מותר
לאכול בקדשים. ודברים אלו כולן דברי קבלה מפי משה רבנו מסיני.
אשה הרואה דם שלא בעת נידתה (היינו לאחר שבעת ימי הנידה), צריכה לשמור יום אחד
בטהרה כנגד יום הטומאה. אם למחרת לא ראתה דם, טובלת וטהורה לערב. וכן הדין ברואה
דם שני ימים, ששומרת יום אחד בטהרה, וטובלת וטהורה לערב. וזוהי הנקראת "שומרת יום
כנגד יום". אך אם תראה דם במשך שלושה ימים רצופים, היא נעשית בכך זבה גמורה, וצריכה
לספור שבעה נקיים ולטבול ביום השביעי, ולהביא קרבן ביום השמיני, ורק אחר כך מותרת
לאכול בקדשים.
עוד יש להקדים: כל שאינו ראוי לאכול בקדשים בארבעה עשר בניסן, אם יהיה ראוי לאכול
בלילה - שוחטים עליו את הפסח. לכן מי שאינו טמא אלא עד הערב, או מי שטמא טומאת
שבעה ואינו ממחוסרי כפרה (שאינו חייב להביא קרבן), ויום השביעי שלו חל בי"ד בניסן, או
מחוסר כפרה שיום השמיני שלו חל בי"ד בניסן, אף על פי שעדיין לא הביא קרבנותיו,
שוחטים עליו את הפסח.